

Avrapportering 2009-2010 - Materialanalys av sydsvenskt bonadsmåleri Ingalill Nyström, Göteborgs universitet

Doktorandprojektet påbörjades den 1 juli 2006 och behandlar kemisk materialanalys av sydsvenskt bonadsmåleri från 1700-1870. De centrala frågeställningarna är:

- Vilka material har använts och hur ser materialuppbyggnaden ut?
- Finns det spår av verktyg och tillverkningsteknik?
- Skiljer måleri- och teknik, färg- och materialval mellan de olika bonadsmålarna?

I sådana fall beror de olika materialvalen på de olika skolorna eller på den materialutveckling som skett eller beror materialvalet på geografiska och/eller ekonomiska faktorer?

- Kan bonader attribueras utifrån måleriteknik och materialinnehåll?

Metoden i studien kan betecknas med den internationella termen Art Technology Source Research, eller konstanteknologisk källforskning, det vill säga en metod där olika historiska källor nyttjas för att få svar på användning av material, teknik och verktyg och där föremålet eller i detta fall bonadsmålningen som källmaterial står i fokus. De materialanalyser som utförs i projektet är inriktade på fiber-, bindemedels, pigment- och färgämnesinnehåll. Ickeförstörande metoder prioriteras i projektet. Huvudsakligen nyttjas en FT-Raman med ett probehuvud och en portabel FTIR-spektrometer med diffus reflektans samt en multispektralutrustning. Som kompletterande analysmetod nyttjas en SEM-EDX och polarisationsmikroskopering.

Pengar från Bothén har huvudsakligen gått till analysresor och materialanalysekostnader i samband med analyser och provtagning på plats vid olika museer runt om i Sverige. Kvitton för utlägg i samband med resorna kan erhållas på begäran. Materialanalyserna har utförts under såväl hösten 2009 som hela perioden 2010, vilket i vissa fall har inneburit ett flertal resor till museer för bland annat provtagning. Merparten av analyserna är dock utförda vid institutionens forskarlab. Från och med våren 2010 har professor Per Jacobsson vid Teknisk Fysik, Chalmers tillkommit i projektet i form av bihandledare. Detta har bland annat bidragit till att projektet har haft tillgång till en portabel FTIR med diffuse reflektans, ett analysinstrument som framförallt har nyttjats i fält. De museer Ingalill besökt under ovannämnda period är; Kulturen i Lund, Malmömuseum, Hälsingborgs museum, Jönköpings länsmuseum, Växjö museum/Smålands museum och sedermera även Nordiska museets magasin och arkiv (2011).

I övrigt har Ingalill under perioden 2009 till och med 2010 aktivt deltagit vid olika internationella och nationella konferenser och seminarium där hon presenterat sitt forskningsprojekt. Under hösten 2009 presenterades projektet vid en postersession i Bilbao, i samband med den 5:e internationella konferensen "*Application of Raman spectroscopy in Art and Archaeology*" 14-18 september. Posterns tema var "*Raman spectroscopy of organic dyes*". I Halmstad under det 9:de bonadssymposiet, som hölls 19-20 november, var Ingalill inbjuden som huvudföreläsare. Temat på presentationen var "*En*

Avrapportering 2009-2010 - Materialanalys av sydsvenskt bonadsmåleri Ingalill Nyström, Göteborgs universitet

målerikonserverators analys av bonadsmålarnas material och tekniker". Vidare har forskningsprojektet under hösten 2009 presenterats vid interna forskningssammanhang.

I samband med NKF-s årsmöte vid Carl Malmstensutbildningen, Stockholm presenterades projektet "*Doktorandprojektet Materialanalys av sydsvenskt bonadsmåleri*". Senare, under sommaren 2010, har Ingalill både varit föredragshållare på och deltagit i den 6:e bonadsmålerikursen, som årligen hålls vid Bonadsmuseet i Unnaryd. Likaså har ett flertal studie resor till olika hembygdsmuseum i Småland och Skåne ägt rum. En poster som beskriver projektets metod och tillvägagångssätt "*How to analyse Swedish painted wall-hangings: -The approach*" har också producerats under sommaren 2010 och presenterades sedermera i samband med det 4:de ICOM-CC Working Group *Art Technological Source Research* mellantidsmötet i Wien. I samband med institutionsdagarna på Steneby presenterade Ingalill sitt forskningsprojekt "*Doktorandprojektet: Materialanalys av Sydsvenskt bonadsmåleri*". Dessutom har hon medverkat vid Hantverkslaboratoriets seminarium och workshop *Registreringsmetoder för tolkning av verktygsspår* som var under september månad, då hon höll ett föredrag med titeln "*Multispektraltekniker för registrering av verktygsspår*". Under hösten 2010 var Ingalill inbjuden till Museiforum & Musund 2010 –Museernas framtid, Regionala museidagar i Helsingborg, där hennes föredrag handlade om "*Nya forskningsmetoder på gamla föremål*".

Artiklar

2011 "The approach on analysing Swedish painted wall-hangings from 1700-1870 ".*The anonymous Montpellier Liber diversarum arcium* ('Book of Various Arts'). Conference proceedings ATSR Vienna 2010. Archetype books, London

2010 "Preliminära analysresultat för signerad Anders Eriksson bonad, daterad 1831, tillhörande Unnaryds museum" Unnaryds hembygdsförenings årsskrift 2010.

2010 "How to analyse Swedish painted wall-hangings: The approach" *Technology and Interpretation : Reflecting the artist's Process, Abstracts*, Interim Meeting of the ICOM-CC Working Group Art Technological Source Research ATSR, Vienna, Academy of Fine Arts, 23-24 september 2010, Wien, Österrike s 55.

2009 "Raman spectroscopy on organic dyes" Book of abstracts, 5th international conference on the application of Raman spectroscopy in Art and Archaeology, Bilbao 14-18 September 2009, Spain s. 34-35.

Posters

2010 "How to analyse Swedish painted wall hangings –The approach" *ATSR 4th international Symposium - Technology and Interpretation : Reflecting the artist's Process*, ICOM-CC working group Art Technological Source Research, Academy of Fine Arts, 23-24 september 2010, Wien, Österrike.

Avrapportering 2009-2010 - Materialanalys av sydsvenskt bonadsmåleri
Ingalill Nyström, Göteborgs universitet

2009 ”Raman spectroscopy of organic dyes”, *5th international conference on the application of Raman spectroscopy in Art and Archaeology*, Bilbao 15 september 2009, Spanien

Göteborg 11-04-19
Ingalill Nyström